

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 października 2021 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Sławomir Matusiak

Protokolant: st. sekr. sąd. Beata Krysiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 października 2021 roku w Sieradzu

odwołania W. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 28.04.2021 r. Nr (...)

w sprawie W. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

1. Oddala odwołanie.
2. Zasądza od W. Z. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn.akt IV U 500/21

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28.04.2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na podstawie art. 83 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 266 ze zm.) w zw. z art. 105 § 1 k.p.a. umorzył postępowanie administracyjne, wszczęte 2 marca 2021 r. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych na wniosek W. Z. przeprowadził postępowanie wyjaśniające w sprawie ustalenia braku obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym przez wnioskodawczynię z tytułu zatrudnienia u płatnika składek (...) sp. z o.o. Organ zaznaczył, że przedłożone do wniosku dokumenty potwierdzają fakt zatrudnienia W. Z. u płatnika składek (...) sp. z o.o. od 18 stycznia 2017 r. Wnioskodawczyni w okresie od 15 stycznia 2018 r. do 13 stycznia 2019 r. była uprawniona do zasiłku macierzyńskiego na podstawie dokumentów przedłożonych przez płatnika (...) sp. z o.o. Organ rentowy podkreślił, że na podstawie dokumentów przedstawionych przez wnioskodawczynię nie jest możliwe ustalenie faktu jej zatrudnienia u płatnika składek (...) sp. z o.o. Takiego ustalenia nie można dokonać jedynie na podstawie zapisów w Krajowym Rejestrze Sądowym, stwierdzającym połączenie z dniem 13 listopada 2018 r. w drodze przejęcia spółki (...) przez spółkę (...), jako że W. Z. nie przekazała dokumentów, potwierdzających przejście pracownika na nowego pracodawcę zgodnie z art. 23⁽¹⁾ k.p., zaś płatnik składek – (...) sp. z o.o. nie przekazał do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia W. Z.; nadto z danych zgromadzonych na koncie płatnika wynika, że od 29.11.2017 r. nie zatrudnia on pracowników. Zakład zwrócił uwagę, że brak jest rzeczywistej możliwości ustalenia stanu faktycznego z płatnikiem (...) sp. z o.o. Konkludując organ uznał,

że w przedmiotowej sprawie brak jest podstaw do wyłączenia W. Z. z ubezpieczeń społecznych od 1 marca 2021 r. z tytułu zatrudnienia u płatnika składek (...) sp. z o.o., gdyż na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego nie można dokonać ustaleń faktycznych w sprawie okresu zatrudnienia ubezpieczonej u płatnika składek.

W odwołaniu od decyzji ZUS, pełnomocnik W. Z. wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i orzeczenie, że W. Z. nie podlega ubezpieczeniu chorobowemu, wypadkowemu i zdrowotnemu w ZUS od dnia uprawomocnienia się wyroku. Zdaniem skarżącego, wydając kwestionowaną decyzję organ nie uwzględnił faktów, że wszyscy pracownicy (...) zostali przejęci przez (...), co wynika wprost z uchwały, ujawnionej w KRS. W dalszej kolejności ze wszystkimi pracownikami rozwiązano stosunki pracy, co jednak nie było możliwe w stosunku do wnioskodawczyni z racji jej nieobecności, spowodowanych chorobą a następnie korzystaniem ze świadczeń macierzyńskich i wychowawczych. Stosunek pracy, jaki łączył W. Z. ze spółką (...), został rozwiązany przez pracownika bez zachowania okresu wypowiedzenia, jednak organ rentowy nie uwzględnił tego faktu wydając zaskarżoną decyzję.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania. Zdaniem pełnomocnika ZUS, rzeczywistym przedmiotem wniosku T. Z. jest ustalenie stosunku pracy, co jednak winno nastąpić w innym trybie i przed innym, właściwym funkcjonalnie sądem.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 2 marca 2021 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wpłynął wniosek pełnomocnika W. Z. o wydanie decyzji, że W. Z. nie podlega od dnia 1 marca 2021 r. ubezpieczeniu chorobowemu, zdrowotnemu, emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu. We wniosku wskazano, że W. Z. rozwiązała umowę o pracę bez wypowiedzenia, zaś pismo zawierające oświadczenie pracownika zostało przesłane na adres pracodawcy zamieszczony w KRS i mimo niepodjęcia przesyłki miało prawny skutek skutecznego doręczeniem, co z kolei oznacza, że stosunek pracy został skutecznie rozwiązany. W sytuacji, kiedy W. Z. nie jest już pracownikiem spółki (...), organ winien stwierdzić, że nie podlega ona obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym jako pracownik płatnika. Do wniosku zostały załączone m.in. następujące dokumenty:

- pisemne oświadczenie złożone w imieniu W. Z. przez jej pełnomocnika o rozwiązaniu umowy o pracę, zawartej w dniu 17.01.2017 r. z (...) sp. z o.o. na podstawie art. 55 k.p.; w dokumencie datowanym 2 lutego 2021 r. i adresowanym do (...) sp. z o.o. ul. (...) (...) B. podano, że adresat oświadczenia na skutek przejęcia spółki (...) w trybie art. 23⁽¹⁾ k.p. jest pracodawcą składającą oświadczenie;

- kopia umowy o pracę, zawartej 17.01.2017 r. przez W. Z. - K. z (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. na czas nieokreślony od 18.01.2017 r.,

- kopia pisma ZUS II Oddział w Ł. z dnia 26.01.2021 r. do W. Z. informującego, że postępowanie wyjaśniające z płatnikiem (...) sp. z o.o. nie przyniosło zadanych rezultatów, gdyż płatnik nie zareagował na kierowaną do niego korespondencję, przez co organ nie ma możliwości pozyskania brakującego dokumentu wyrejestrowującego W. Z. z ubezpieczeń;

- kopia pisma ZUS II Oddział w Ł. z dnia 17.01.2020 r. do W. Z. informującego, że płatnik (...) sp. z o.o. zgłosił W. Z. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego jako pracownika od 18.01.2017 r., nie dokonując następnie wyrejestrowania z ubezpieczeń;

- kopia zaświadczenia Biura Terenowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, stwierdzającego że W. Z. wg stanu na dzień 29.12.2020 r. została zgłoszona przez płatnika (...) sp. z o.o. i podlega ubezpieczeniu jako pracownik podlegający ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu od dnia 18.01.2017 r.,

- kopia pisma Okręgowego Inspektoratu Pracy PIP z 16.05.2019 r. informującego, że podczas wizji terenowej, przeprowadzonej 5 lutego 2019 r. w siedzibie spółki (...) w B. przy ul. (...) ustalono, że pod tym adresem nie jest prowadzona działalność gospodarcza, w związku z czym nie ma możliwości przeprowadzenia czynności kontrolnych;

- wydruk z KRS wg stanu na 03.02.2021 r. dot. (...) sp. z o.o.; w rejestrze w dniu 13.11.2018 r. wpisano m.in. przejęcie innej spółki - (...) sp. z o.o. w drodze przejęcia przez spółkę przejmującą poprzez przeniesienie całego majątku spółki przejmowanej na spółkę przejmującą;

(wniosek, kopie pism i informacji w aktach ZUS,

W. Z. miała wypłacony zasiłek chorobowy za okres od 18.06.2017 r. do 14.01.2018 r., zasiłek macierzyński od 15.01.2018 r do 13.01.2019 r. z tytułu zatrudnienia u płatnika składek (...) sp. z o.o.

(informacja ZUS w aktach organu)

Decyzją wydaną w dniu 28.04.2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. umorzył postępowanie administracyjne, wszczęte na wniosek z dnia 2 marca 2021 r.; jako adresatów decyzji wskazano W. Z. oraz (...) sp. z o.o. (bez adresu). Mając na uwadze, że decyzja została przesłana jedynie pełnomocnikowi wnioskodawczyni, postanowieniem z dnia 9 września 2021 r. Sąd Okręgowy zawiadomił (...) sp. z o.o. o toczącym się postępowaniu i o możliwości przystąpienia do sprawy w charakterze zainteresowanego, przesyłka wysłana na ostatni widniejący w KRS adres została zwrócona po dwukrotnym awizowaniu.

(decyzja w aktach ZUS, postanowienie wraz z dowodem doręczenia k. 26,33 akt sprawy).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W myśl art. 83 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych systemowej (Dz.U.2021.423 t.j.- dalej „ustawa systemowa”), Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności:

- 1) zgłaszania do ubezpieczeń społecznych;
- 1a) ustalania płatnika składek;
- 2) przebiegu ubezpieczeń;
- 3) ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek;
- 3a) ustalania wymiaru składek na Fundusz Emerytur Pomostowych i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu tych składek;
- 4) ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych;
- 5) wymiaru świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Posługując się w powołanym przepisie zwrotem „w szczególności”, ustawodawca stworzył przykładowy katalog spraw indywidualnych, w których Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję. W tym katalogu zostały wymienione sprawy dotyczące przebiegu ubezpieczenia, zatem niewątpliwie w tym pojęciu mieści się ustalenie okresów podlegania ubezpieczeniu. Stosownie do art. 6 ust.1 pkt 1 ustawy systemowej, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. Z kolei w myśl art. 13 pkt 1, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu pracownicy podlegają w okresach od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku. Obowiązek ubezpieczenia rozpoczyna się - zgodnie z koncepcją automatyzmu stosunku ubezpieczenia społecznego, który powstaje ex lege z chwilą spełnienia przewidzianych przez prawo przesłanek niezależnie od woli osoby podlegającej ubezpieczeniu - od wystąpienia tytułu ubezpieczenia. Realizacja obowiązku ubezpieczenia społecznego następuje w wyniku zgłoszenia do ubezpieczenia. Artykuł 36 ust. 1 ustawy systemowej stanowi, że każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych. Obowiązek zgłoszenia obarcza generalnie

płatnika składek i powinien być zrealizowany w ciągu 7 dni od daty powstania obowiązku ubezpieczenia. Zgłoszenie do ubezpieczenia społecznego ma charakter deklaratoryjny, służy więc celom porządkowym i dowodowym - potwierdza istnienie obligatoryjnego stosunku ubezpieczeniowego, lecz go nie kreuje, gdyż stosunek ten, powstaje z mocy samego prawa w chwili spełnienia przez dany podmiot przewidzianych ustawą przesłanek (automatyzm ubezpieczeniowy) bez względu na fakt dopełnienia obowiązku zgłoszenia do ubezpieczenia. Z tego powodu zgłoszenie do ubezpieczenia nie musi wiązać się z wydaniem decyzji administracyjnej. Jest to czynność faktyczna o ewidencyjnym charakterze. Zgłoszenie do ubezpieczenia przybiera zaś formę decyzji administracyjnej w razie sporu dotyczącego obowiązku ubezpieczeń społecznych (art. 38 ust. 1 ustawy systemowej w zw. z art. 83 ust. 1 pkt 1 tej ustawy). Przymus ubezpieczenia ustaje (wygasa) w momencie odpadnięcia tytułu ubezpieczenia lub śmierci ubezpieczonego. W takiej sytuacji płatnik składek jest zobowiązany do wyrejestrowania danej osoby z ubezpieczenia w ciągu 7 dni od zaistnienia określonego zdarzenia (art. 36 ust. 11 w zw. z art. 43 i 44 ustawy systemowej) /por. Bińczycka-Majewska Teresa (red.), Konstrukcje prawa emerytalnego, Zakamycze 2004/. Podleganie przez W. Z. obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym na gruncie rozpoznawanej sprawy jest zatem pochodną istnienia stosunku pracy. Wskazany przez odwołującą jako pracodawca podmiot – spółka (...), z bliżej nieznanymi przyczynami w rzeczywistości nie funkcjonuje w obrocie prawnym, przez co nie może dopełnić jako płatnik obowiązków polegających na zgłoszeniu do ubezpieczenia jak i wyrejestrowania z ubezpieczeń. Jak to już wcześniej zaznaczono, spółka (...), której praw i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja, pomimo wymienienia jej jako adresata zaskarżonej decyzji, w rzeczywistości nie jest stroną postępowania w rozumieniu art. 477¹¹ § 1 k.p.c. Wystąpienie przez W. Z. o wydanie decyzji stwierdzającej, iż od dnia 1 marca 2021 r. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym jako pracownik, oparte było na przestankowym żądaniu ustalenia, że do dnia 28 lutego 2021 r. łączył ją ze spółką (...) stosunek pracy, który ustał na skutek rozwiązania umowy o pracę przez pracownika bez wypowiedzenia z winy pracodawcy. W toku postępowania przed organem rentowym jako dowody uzasadniające stanowisko odwołującej przedstawiono umowę o pracę zwartą ze spółką (...), wydruk z KRS, potwierdzający przejęcie tej spółki przez spółkę (...) oraz oświadczenie ubezpieczonej o niezwłocznym rozwiązaniu umowy o pracę. Organ rentowy uznał, że wobec braku możliwości przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego z płatnikiem składek, przedstawione dokumenty nie stanowią wystarczającej podstawy do wydania decyzji, zgodnej z wnioskiem ubezpieczonej. W ocenie Sądu Okręgowego, niezależnie od oceny dowodów, przedstawionych przez odwołującą, w postępowaniu toczącym się na skutek wniesienia odwołania od decyzji organu rentowego nie jest możliwym dokonywanie ustaleń co do istnienia stosunku pracy w sytuacji, kiedy płatnik składek nie istnieje bądź z innych przyczyn nie może być stroną postępowania. Dla tego typu postępowań został przewidziany tryb postępowania nieprocesowego (por. art. 477^{1a} k.p.c., 691¹⁰ k.p.c., art. 97¹ § 2 k.p.). Niewątpliwie stwierdzenie, iż od dnia 1 marca 2021 r. W. Z. nie podlega ubezpieczeniom jako pracownik wymagałoby przesłankowego ustalenia, że do dnia 28 lutego 2021 r. W. Z. pozostawała w stosunku pracy oraz podmiotu, mającego przymiot pracodawcy. Skoro poza sporem pozostaje fakt, że tenże pracodawca nie istnieje, bądź z innych przyczyn nie jest możliwe wytoczenie przeciwko niemu powództwa (a tym samym nie może on być stroną postępowania z zakresu ubezpieczeń społecznych stosownie do dyspozycji art. 477¹¹ § 1 k.p.c.), to tym samym należy uznać, że ustalenie istnienia stosunku pracy jako przesłanki podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym może nastąpić jedynie w trybie określonym w art. 477^{1a} k.p.c. w zw. z art. 97¹ § 1 k.p. Uznając zatem, że brak jest podstaw do uwzględnienia odwołania, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzeczono o jego oddaleniu. Na podstawie art. 98 k.p.c. na rzecz organu rentowego zasądzono zwrot kosztów zastępstwa procesowego w wysokości, określonej w § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 265).